

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Teze diplomové práce

Pracovněprávní vztahy akademických pracovníků

Bc. Zdenka Mikšovská

© 2016 ČZU v Praze

Souhrn

Diplomová práce na téma pracovněprávní vztahy akademických pracovníků ve svých úvodních kapitolách poskytuje souhrnný přehled o historickém vývoji pracovního práva, právních norem a rozvoji vysokého školství v České republice. Dále byl poskytnut výklad o pramenech práva, byly detailně charakterizovány jednotlivé právní normy. Smyslem výše uvedené analýzy bylo vytvořit si ucelený přehled o systému pracovního práva. Ve čtvrté kapitole byly detailně rozebrány druhy pracovněprávních vztahů, aby v následující kapitole bylo na konkrétní vysoké škole, Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, poukázáno, jakým způsobem je výše uvedená problematika řešena v praxi.

Klíčová slova:

Pracovněprávní vztah, akademický pracovník, zákoník práce, zákon o vysokých školách, zaměstnanec, zaměstnavatel, jmenování, pracovní smlouva, pracovní doba, výběrové řízení, kvalifikační předpoklady, mzda

Cíl práce a metodika

Cílem této práce bylo shrnout problematiku pracovněprávních vztahů akademických pracovníků (zaměstnanců vysokých škol) s přihlédnutím k právní úpravě účinné

k 01. 01. 2016 s ohledem na již zmíněnou novelu zákona o vysokých školách.

Dále upozornit na problematické části a specifika akademické sféry (v oblasti pracovněprávních vztahů akademických pracovníků), se kterými se potýkají zejména pracovníci personálních oddělení a děkani, potažmo rektor z pozice zaměstnavatele.

Pro výše uvedené účely byla definována následující pracovní hypotéza: „Pro pracovněprávní vztahy akademických pracovníků není jediným omezením specifická daného pracovního prostředí, ve kterém se tyto zaměstnanci pohybují. Právní úprava pracovněprávních vztahů akademických pracovníků by měla být zjednodušena, aby byla srozumitelná a jasně definovaná.“

K dosažení cíle diplomové práce uvedeného v předchozí kapitole byly využity metody syntézy a analýzy, dále byla zejména při práci s právními normami použita metoda komparace.

Textová část

Prostřednictvím deskriptivní analýzy, která byla využita jako stěžejní metoda, byl získáván zevrubný přehled o historii vývoje pracovního práva, právních norem a vysokého školství v České republice. Tato metoda byla použita zvláště v úvodních kapitolách diplomové práce, které pojednávají v obecné rovině o pracovním právu, jeho zařazení do právního systému České republiky, jeho historickém vývoji a současném stavu. Důkladným zmapováním vývoje pracovního práva, zejména s přihlédnutím k historickým souvislostem, mezi které řadíme i politické a společenské aspekty, dospíváme k lepšímu chápání dosahů právní úpravy pracovněprávních vztahů a orientace v dané oblasti se stává snazší.

V podkapitole Prameny práva byly pomocí deskripce a komparace detailně charakterizovány právní předpisy a normy spadající a zasahující do oblasti pracovního práva. Vzhledem k tomu, že jednotlivé právní normy na sebe navazují, dochází k jejich prolínání, byla při zpracování této kapitoly mimo jiné využita i kauzální analýza. Pomocí této metody došlo k osvětlení příčinných souvislostí majících vliv na úroveň pochopení obsahu právních norem, jejich vývoje a přesahu do pracovní praxe.

Smyslem výše uvedených částí práce je vytvoření vhodné teoretické základny pro dobrou orientaci v systému pracovního práva a pracovněprávních vztahů.

Pracovněprávní vztahy jsou detailně rozebírány ve čtvrté kapitole. Před sepsáním této kapitoly byly důkladně analyzovány právní normy upravující tuto oblast pracovního práva. Deskriptivním způsobem byly charakterizovány jednotlivé druhy pracovněprávních vztahů, jimiž jsou pracovní poměr a dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr. Zvláštní podkapitola byla věnována pojednání o mzdě a platu a to vzhledem k tomu, že v rámci závislé práce, která je předmětem pracovněprávních vztahů, je podstatnou složkou právě odměňování za vykonanou práci. Jako další z důležitých aspektů pracovněprávních vztahů, jehož aplikační praxe je velmi složitá a působí mnohé problémy,

jež mohou často vést k procesním chybám, je souběh pracovněprávních vztahů, který je rozebírán v poslední podkapitole.

Pátá kapitola je věnována analýze řešení pracovněprávních vztahů akademických pracovníků na konkrétní vysoké škole Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. V úvodu kapitoly je stručně charakterizována historie a vývoj této organizace. Zvýšená pozornost je logicky zacílena na akademické pracovníky, jelikož právní úprava těchto pracovních vztahů je velmi specifická. Kromě zákoníku práce vstupuje do celého procesu sjednávání pracovněprávních vztahů zákon o vysokých školách. Několikere novely obou zmíněných norem v časové souvztažnosti činí orientaci v této oblasti velmi obtížnou. V kapitole byl zvláště vyzdvižen pracovní poměr na dobu určitou a jeho opakování (řetězení) a souběh pracovněprávních vztahů, jelikož tato problematika vyvolává řadu otázek a i z důvodu určité nepřehlednosti dotčených právních norem.

V závěru práce je uvedeno zhodnocení stávající právní úpravy pracovněprávních vztahů (*de lege lata*) s přihlédnutím k praxi personálních oddělení na vysokých školách a na základě toho je uvažováno, jak ji popřípadě změnit (*de lege ferenda*). Hlavním smyslem diplomové práce je snaha na základě souhrnného poznání podstatných rysů právních norem a pracovněprávních vztahů, jejich aplikaci v prostředí vysokých škol, prostřednictvím objevení příčin a nedostatků v procesu realizace pracovněprávních vztahů, sestavit detailní přehled v dané problematice, který napomůže k pochopení výše zmíněných aspektů v praktickém procesu nejen v manažerské a personální práci.

Literatura

BĚLINA, Miroslav. Pracovní právo. 6., dopl. a podstatně přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014, xxviii, 464s. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-283-0.

BĚLINA, Miroslav. Zákoník práce: komentář. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2015, xxv, 1613 s. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-290-8.

BUKOVJAN, Petr. Výkladová stanoviska AKV – Asociace pro rozvoj kolektivního vyjednávání a pracovních vztahů. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 215 stran. ISBN 978-80-7478-825-3.

DOLEŽÍLEK, Jiří. Přehled judikatury ve věcech pracovních právních. 3., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2015, 391 stran. Judikatura (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-886-4.

GALVAS, Milan. Pracovní právo. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2004, 671 s. ISBN 80-210-3558-7.

GOGOVÁ, Radana, Petr HŮRKA a Helena ÚLEHLOVÁ. Pracovní doba: podle zákoníku práce a dalších souvisejících právních předpisů. 2., přeprac. vyd. Olomouc: ANAG, 2012, 295 s. Práce, mzdy, pojištění. ISBN 978-80-7263-759-1.

HŮRKA, Petr a Karel ELIÁŠ. Zákoník práce a související ustanovení občanského zákoníku: s podrobným komentářem k 1. 1. 2014. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Olomouc: ANAG, 2014, 1063 s. ISBN 978-80-7263-857-4.

HŮRKA, Petr. Pracovní právo. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015, 575 s. Právní učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-540-1.

PAVLÁTOVÁ, Jarmila. Pracovní právní vztahy z pohledu nového občanského zákoníku. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2014, 159 stran. ISBN 978-80-7380-507-4.

STRÁNSKÝ, Jaroslav. Důsledky subsidiarity nového občanského zákoníku v pracovních právních vztazích. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014, 199 s. ISBN 978-80-210-7729-4.

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách

Příkaz rektora č. 3/2014, pracovní řád zaměstnanců; dostupné v interním informačním systému UJEP.